

І СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Економічне прогнозування
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького, кафедра управління
Розробник	Смоленніков Денис Олегович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 7-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 48 години становить контактна робота з викладачем (16 годин лекційних занять, 32 години практичних занять), 102 години становить самостійна робота, атестація: диференційований залік
Мова викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для спеціальності 073 «Менеджмент»
Передумови для вивчення дисципліни	компетентності, отримані у результаті вивчення дисциплін: «Економіко-математичні методи», «Оцінка і прогнозування підприємницької діяльності»
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного мислення в галузі прогнозування та планування процесів у соціально-економічних системах, продемонструвати студентам причини змін у зовнішньому та внутрішньому	

середовищі компанії, а також набуття студентами навичок прогнозування майбутнього.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Прогнозування: сутність, предмет і об'єкт

Прогноз та прогнозування., економічне прогнозування як наукова дисципліна, Форми економічного прогнозування, етапи та задачі прогнозування

Тема 2. Методичні підходи до економічного прогнозування

Функції прогнозування, класифікація об'єктів прогнозування, типологія прогнозів

Тема 3. Інформаційне забезпечення прогнозування

Інформація для прогнозування, методи отримання вторинної та первинної інформації, планування вибіркового дослідження

Тема 4. Система економічного і соціального прогнозування

Економічне і соціальне прогнозування: основні поняття та складові, прогнози науково-технічного прогресу

Тема 5. Прогнозування часових рядів

Основні складові часового ряду, графічні методи прогнозування цін, ціновий тренд, його основні властивості

Тема 6. Екстраполяційні методи

Метод екстраполяції тенденції як один із методів прогнозування, дисконтування в прогнозиці, криві, що огинають, екстраполяція та її види

Тема 7. Експертні методи прогнозування

Область застосування експертних методів, метод експертних оцінок "Делфі", побудова сценаріїв і прогнозних графіків

Тема 8. Методи колективної генерації ідей

Групове прийняття рішень, мозковий штурм, експертне оцінювання, визначення показника узгодженості дій експертів.

Тема 9. Моделювання економічного розвитку

Модель як інструмент дослідження об'єкта, моделі економічного зростання, моделі майбутньої світової цивілізації, моделі імовірності економічної динаміки.

Тема 10. Методологія технічного аналізу

Аксиоми технічного аналізу. Теорія циклів. Технічні індикатори. Біржова торгівля.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1.	Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, будувати комунікаційну мережу для обміну інформацією та налагодження зворотного зв'язку, вести кореспонденцію.
------	--

PH2.	Володіти сучасним рівнем інформаційної та комп'ютерної культури, мати практичні навички роботи на сучасній комп'ютерній техніці.
PH3.	Здатність розуміти сутність і наслідки мікроекономічних процесів, поведінки окремих організацій на товарних ринках, здатність до аналізу і синтезу соціально-значущих проблем і процесів.
PH4.	Уміння створювати та аналізувати базу даних щодо впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища організацій, моделювати бізнес-процеси.

6. Види навчальних занять та навчальної діяльності

6.1 Види навчальних занять

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л) та практичні заняття (ПЗ):

Тема 1. Прогнозування: сутність, предмет і об'єкт: Л1, ПР1, ПР2.

Тема 2. Методичні підходи до економічного прогнозування: Л2, ПР3, ПР4.

Тема 3. Інформаційне забезпечення прогнозування: Л3, ПР5, ПР6.

Тема 4. Система економічного і соціального прогнозування: Л4, ПР7.

Тема 5. Прогнозування часових рядів: Л5, ПР8, ПР9.

Тема 6. Екстраполяційні методи: Л6, Л8, ПР10, ПР11.

Тема 7. Експертні методи прогнозування: Л7, ПР12.

Тема 8. Методи колективної генерації ідей: ПР13, ПР14.

Тема 9. Моделювання економічного розвитку: Л8, ПР15.

Тема 10. Методологія технічного аналізу: ПР16.

6.2 Види навчальної діяльності

НД1. Підготовка до лекційних тем

НД2. Підготовка до опитувань (відкриті запитання, тести, в тому числі із застосуванням власних мобільних пристроїв) до тем 1-7.

НД3. Підготовка до I модульного контролю (тестування) за матеріалами лекцій та II модульного контролю (вирішення практичних завдань) за матеріалами практичних занять

НД4. Командна робота, ділові ігри, мозковий штурм, вирішення кейсів на практичних заняттях

НД5. Дослідницьке завдання, дотичне до тематики бакалаврської роботи. Збір ретроспективної інформації, обробка інформації, вибір методу прогнозування та розроблення прогнозів

7. Методи викладання, навчання

МН1. Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання);

МН2. Дискусії та семінари (індивідуальна та групова форма роботи, навчальні дискусії, мозковий штурм, розв'язання практичних завдань);

МН3. Вирішення практичних завдань з використанням сучасного програмного забезпечення (в комп'ютерному класі або із застосуванням власних мобільних пристроїв)

МН4. Опитування, в тому числі із використанням електронних засобів навчання (в тому числі, власних мобільних пристроїв).

Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання надають студентам можливість акумулювати та використовувати свої знання та розуміння базових принципів прогнозування, розуміти сутність і наслідки мікроекономічних процесів (РН3), а також правильно використовувати понятійний апарат задля створення та аналізу бази даних щодо впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища організацій (РН4).

Дискусії та семінари передбачають набуття навичок щодо пошуку та аналізу інформації з різних джерел, побудови комунікаційної мережі для обміну інформацією та налагодження зворотного зв'язку (РН1).

Вирішення практичних завдань з використанням сучасного програмного забезпечення дозволяють набутти практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній техніці, оволодіння сучасним рівнем інформаційної та комп'ютерної культури (РН2).

Опитування, в тому числі із використанням електронних засобів навчання, дозволяють систематизувати отримані знання та навички.

8. Методи та критерії оцінювання

8.1. Критерії оцінювання

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв та трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової шкали. Під час проведення контрольних заходів використовується 100-бальна шкала оцінювання з можливістю переведення в інші

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	ВІДМІННО	5 (відмінно)	90-100
B	ДОБРЕ	4 (добре)	82-89
C			74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО	3 (задовільно)	64-73
E			60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – можливе складання заходу підсумкового семестрового контролю	2 (незадовільно)	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – до заходу підсумкового семестрового контролю не допускається, необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		1-34

8.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи формативного оцінювання:

- опитування та усні коментарі викладача за його результатами;
- настанови викладача в процесі виконання практичних завдань;
- обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань, ситуаційних вправ, роботи в групах;
- обговорення ходу виконання дослідницького завдання.

8.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі письмових опитувань, модульних контролів. Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Всі результати оцінювань в режимі реального часу відображаються в електронному журналі успішності.

Оцінка здобувача вищої освіти формується таким чином

- СО1. Опитування студентів на лекціях (26 балів)
- СО2. Опитування студентів на практичних заняттях (24 бали)
- СО3. Модульні контролі (20+30=50 балів)

Пропуск занять відпрацьовується належним чином протягом двох тижнів після пропуску.

Форма підсумкового контролю – диференційований залік, що проводиться за сумацією отриманих балів протягом курсу.

9. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

9.1 Засоби навчання

ЗН1. Мультимедіа- та проекційна апаратура.
ЗН2. Бібліотечні фонди.
ЗН3. Ноутбуки, власні мобільні пристрої здобувачів вищої освіти

9.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література

1. Глівенко, С. В. Економічне прогнозування : навч. посіб. / С. В. Глівенко, М. О. Соколов, О. М. Теліженко. – 3-тє вид., доп. – Суми : Університет. кн., 2004. – 207 с. http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=112055
2. Прогнозування соціально-економічних процесів : навч. посібник / Т. С. Клебанова [та ін.] ; Харків. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 656 с. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/37928>
3. Шумська С.С. Макроекономічне прогнозування : навч. посібник : у двох ч. –

К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – Ч. 1. – 176 с.
<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/9090>

Допоміжна література

4. Касьяненко, В. О. Моделювання та прогнозування економічних процесів : навч. посіб. / В. О. Касьяненко, Л. В. Старченко. – Суми : Університет. кн., 2006. – 185 с.
http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=88935
5. Козак Ю. Г. Математичні методи та моделі для магістрантів з економіки. Практичні застосування. [текст] Навч. посіб. / Ю. Г. Козак, В. М. Мацкул. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 254 с.
<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5437>